

UYUŞMAZLIK MAHKEMESİNİN KURULUŞ VE İŞLEYİŞİ HAKKINDA KANUN ⁽¹⁾

Kanun Numarası : 2247
Kabul Tarihi : 12/6/1979
Yayımlandığı R.Gazete : Tarih : 22/6/1979 Sayı : 16674
Yayımlandığı Düstur : Tertip : 5 Cilt : 18 Sayfa : 161

1. BÖLÜM *Genel Esaslar*

Mahkemenin görevi :

Madde 1 – Uyuşmazlık Mahkemesi; Türkiye Cumhuriyeti Anayasası ile görevlendirilmiş, adli ve idari ⁽²⁾ yargı mercileri arasındaki görev ve hüküm uyuşmazlıklarını kesin olarak çözmeye yetkili ve bu kanunla kurulup görev yapan bağımsız bir yüksek mahkemedir.

Özel kanun uyarınca hakeme başvurulmasının zorunlu olduğu hallerde, eğer hakemlik görevi hakim tarafından yerine getirilmiş ise bu merci, davanın konusuna göre, yukarıdaki fıkrada yazılı adli veya idari yargı mercilerinden sayılır.

Mahkemenin kuruluşu:

Madde 2 – (Değişik: 2/7/2018 – KHK-703/183 md.)

Uyuşmazlık Mahkemesi bir Başkan ile altı asıl, altı yedek üyeden kurulur.

Uyuşmazlık Mahkemesi Başkanı, Anayasa Mahkemesince kendi üyeleri arasından seçilir.

Uyuşmazlık Mahkemesine, Yargıtay Hukuk Genel Kurulu ile Danıştay Genel Kurulunca kendi daire başkan ve üyeleri arasından üçer asıl, üçer yedek üye seçilir.

Toplantı yetersayısı, asıl üyelerin mazeretleri halinde yedek üyeler alınmak suretiyle sağlanır.

(1) Bu Kanunun 13/5/1981 tarihli ve 2461 sayılı Kanuna aykırı hükümleri anılan Kanunun 25 inci maddesiyle yürürlükten kaldırılmıştır.

(2) 2/7/2018 tarihli 703 sayılı KHK'nin 183 üncü maddesiyle, bu fıkroda yer alan "adli, idari ve askeri" ibaresi "adli ve idari" şeklinde değiştirilmiştir.

Yönetim ve temsil ⁽¹⁾

Madde 3 – (Değişik: 23/7/2008 – 5791/2 md.)

Uyuşmazlık Mahkemesinin yönetimi ve temsili Başkana aittir.

Başkanlığın boş veya Başkanın özürü veya izinli olması hâllerinde Başkana ait görev ve yetkiler, Anayasa Mahkemesince kendi (...) ⁽³⁾ üyeleri arasından seçilip görevlendirilen Başkanvekili tarafından yerine getirilir ve kullanılır.

Görev süresi, hesaplanması ve seçimlerin zamanı ⁽²⁾

Madde 4 – (Değişik: 23/7/2008 – 5791/3 md.)

Uyuşmazlık Mahkemesinin Başkanı, Başkanvekili ve üyeleri dört yıl için seçilir. Dört yılın hesabında göreve başlama tarihi esas alınır.

Görev süresi dolacak olanların yerine, bu sürenin sona ereceği tarihten önceki iki ay içinde; yaş haddi nedeniyle emeklilik halinde ilgilinin emekliye ayrılacağı tarihten önceki iki ay içinde; görev süresi dolmadan boşalan yerlere ise boşalma tarihinden itibaren iki ay içinde seçim yapılır.

Görev süresi bitenler yeniden seçilebilirler.

Mahkemenin toplanma yeri, tarihi ve toplanma dönemi:

Madde 5 – Uyuşmazlık Mahkemesi (...) ⁽⁴⁾, Başkanın çağrısı üzerine, Başkentte, mahkeme için ayrılan yerde toplanır. Toplantının gündemi toplantıdan en az üç gün önce, raporlarla birlikte üyelere ve uyuşmazlıkla ilgili Başsavcı veya Başkanunsozcülerine dağıtılır.

Başkan, mahkemeye gelen işlerden (...) ⁽⁴⁾ tedbirli olanlarla yürütmenin durdurulması istemli bulunanlar gibi acele nitelikte olanların adli tatilden önce bitirilmesi için gerekli tedbirleri alır.

(Değişik üçüncü fıkra: 8/8/2011-KHK-650/3 md.; İptal fıkra: Anayasa Mahkemesi'nin 18/7/2012 tarihli ve E.: 2011/113 K.: 2012/108 sayılı Kararı ile.; Yeniden düzenleme: 27/6/2013-6494/2 md.) Uyuşmazlık Mahkemesi (...) ⁽⁴⁾ her yıl bir eylülde başlamak üzere, yirmi temmuzdan otuz bir ağustosa kadar çalışmaya ara verir.

Başsavcıların düşüncelerini bildirmeleri ve toplantıya katılmaları:

Madde 6 – (Değişik: 21/1/1982 - 2592/3 md.)

İlgili Başsavcılar veya görevlendirecekleri yardımcıları, gerekli gördüklerinde veya Mahkemece gerekli görülen durumlarda yazılı olarak düşüncelerini bildirirler veya toplantılarda sözlü açıklamalarda bulunurlar, oya katılmazlar.

Dava ve işlere bakmanın caiz olmadığı haller:

Madde 7 – Uyuşmazlık Mahkemesi Başkan ve Üyeleri;

1. Kendilerine ait olan veya kendilerini ilgilendiren dava ve işlere;
2. Aralarında evlilik bağı kalkmış olsa bile eşinin, kan veya sıhriyet yönünden usul ve furuunun, dördüncü dereceye kadar (bu derece dahil) kan yönünden ve sıhriyeti doğuran evlilik kalkmış olsa bile üçüncü dereceye kadar (bu derece dahil) sıhriyet yönünden civar hısımlarının veya aralarında evlatlık bağı bulunan kimselerin dava ve işlerine;
3. Dava ve iş sahiplerinin vekili, vasisi veya kayyumu sıfatıyla hareket ettiği dava ve işlere;

(1) Bu madde başlığı "Başkanın görevi:" iken, 23/7/2008 tarihli ve 5791 sayılı Kanunun 2 nci maddesiyle metne işlendiği şekilde değiştirilmiştir.

(2) Bu madde başlığı "Başkan ve üyelerin görev süresi:" iken, 23/7/2008 tarihli ve 5791 sayılı Kanunun 3 üncü maddesiyle metne işlendiği şekilde değiştirilmiştir.

(3) 2/7/2018 tarihli 703 sayılı KHK'nin 183 üncü maddesiyle, bu fıkroda yer alan "asıl ve yedek" ibaresi madde metninden çıkarılmıştır.

(4) 2/7/2018 tarihli 703 sayılı KHK'nin 183 üncü maddesiyle, bu maddenin birinci fıkrasında yer alan "Hukuk ve Ceza bölümleri ile Genel Kurulu" ibaresi ile ikinci fıkrasında yer alan "tutuklu," ibaresi ve üçüncü fıkrasında yer alan "Hukuk ve Ceza bölümleri ile Genel Kurulu" ibaresi madde metninden çıkarılmıştır.

4. Hakim, savcı, hakem sıfatıyla bakmış veyahut tanık veya bilirkişi olarak beyanda bulunmuş olduğu dava ve işlere;
5. İstişari mütalaa ve kanaat beyan etmiş olduğu dava ve işlere;

Bakamazlar.

Çekinme :

Madde 8 – Uyuşmazlık Mahkemesi Başkan ve üyelerinin 7 nci maddede yazılı sebeplere dayanarak davaya veya işe bakmaktan çekinmeleri halinde, uyuşmazlık mahkemesi, çekinme isteğinde bulunan başkan ve üye katılmaksızın konu hakkında kesin karar verir.

Mahkemenin ⁽¹⁾ toplanmasına engel olacak sayıda başkan ve üyenin çekinmek istemesi halinde, ancak toplanma nisabını ortadan kaldırmayacak sayıda başkan ve üyenin çekinme isteği kabul edilebilir.

Başkan ve üyelerin reddi:

Madde 9 – Uyuşmazlık Mahkemesi Başkan ve üyeleri, tarafsız kalamıyacakları kanısını haklı kılan hallerin varlığı iddiasıyla reddolunabilir.

(Değişik: 2/7/2018 – KHK-703/183 md.) Uyuşmazlık Mahkemesi Başkan ve üyelerinin reddine ilişkin istemler, reddedilen üye katılmaksızın incelenir ve kesin olarak karara bağlanır.

Ret şahsidir. Mahkemenin toplanmasını ⁽²⁾ engelleyen toplu ret istemleri dinlenmez.

2. BÖLÜM

Uyuşmazlık Mahkemesine Başvurma Yolları ve İnceleme Kuralları

Olumlu görev uyuşmazlığı çıkarma:

Madde 10 – Görev uyuşmazlığı çıkarma; adli ve idari ⁽³⁾ bir yargı merciinde açılmış olan davada ileri sürülen görev itirazının reddi üzerine ilgili Başsavcı veya Başkanunsözcüsü tarafından görev konusunun incelenmesinin Uyuşmazlık Mahkemesinden istenmesidir.

Yetkili Başsavcı veya Başkanunsözcüsünün Uyuşmazlık Mahkemesinden istekte bulunabilmesi için, görev itirazının, hukuk mahkemelerinde en geç birinci oturumda, (...) ⁽³⁾ idari yargı yerlerinde de dilekçe ve savunma evresi tamamlanmadan yapılmış olması ve yargı yerlerinin de kendilerinin görevli olduklarına karar vermiş bulunmaları şarttır.

Görev itirazının yargı merciince yerinde görülerek görevsizlik kararı verilmesi halinde, görev konusunun Uyuşmazlık Mahkemesince incelenebilmesi, temyizden bu kararın bozulmuş ve yargı merciince de bozmaya uyularak görevli olduğuna karar verilmiş bulunmasına bağlıdır.

Uyuşmazlık çıkarma isteminde bulunmaya yetkili makam; reddedilen görevsizlik itirazı adli yargı yararına ileri sürülmüş ise Cumhuriyet Başsavcısı, idari yargı yararına ileri sürülmüş ise Danıştay (...) ⁽³⁾ Başkanunsözcüsüdür.

(Mülga beşinci fıkra: 2/7/2018 – KHK-703/183 md.)

Uyuşmazlık çıkarılamayacak haller:

Madde 11 – Aşağıdaki hallerde uyuşmazlık çıkarılamaz.

- Anayasa Mahkemesinin Yüce Divan sıfatıyla baktığı davalarda.
- Anayasa Mahkemesine açılan siyasi partilerin kapatılması davalarında.

(1) 2/7/2018 tarihli 703 sayılı KHK'nin 183 üncü maddesiyle, bu fıkrada yer alan "Mahkeme kurulunun" ibaresi "Mahkemenin" şeklinde değiştirilmiştir.
(2) 2/7/2018 tarihli 703 sayılı KHK'nin 183 üncü maddesiyle, bu fıkrada yer alan "Bölmelerin toplantılarını" ibaresi "Mahkemenin toplanmasını" şeklinde değiştirilmiştir.
(3) 2/7/2018 tarihli 703 sayılı KHK'nin 183 üncü maddesiyle, bu maddenin birinci fıkrasında yer alan "adli, idari ve askeri" ibaresi "adli ve idari" şeklinde değiştirilmiş, ikinci fıkrasında yer alan "ceza mahkemelerinde delillerin ikamesine başlamadan önce;" ibaresi madde metninden çıkarılmış, dördüncü fıkrasında yer alan "Başkanunsözcüsü, askeri ceza yargısı yararına ileri sürülmüş ise Askeri Yargıtay Başsavcısı, Askeri İdari Yargı yararına ileri sürülmüş ise bu mahkemenin" ibaresi madde metninden çıkarılmıştır.

Yargı merciince yapılacak işlemler:

Madde 12 – Görev itirazında bulunan kişi veya makam, itirazın reddine ilişkin kararın verildiği tarihten, şayet bu kararın tebliği gerekiyorsa tebliğ tarihinden, itiraz yolu açık bulunan ceza davalarında ise ret kararının kesinleştiği tarihten başlayarak onbeş gün içinde, uyuşmazlık çıkarılmasını istemeye yetkili makama sunulmak üzere iki nüsha dilekçeyi itirazı reddeden yargı merciine verir.

Bu yargı mercii, dilekçenin bir nüshasını ve varsa eklerini yedi gün içinde cevabını bildirmesi için diğer tarafa tebliğ eder. Tebligat yapılan taraf, süresi içinde bu yargı merciine cevabını bildirmese, cevap vermektен vazgeçmiş sayılır.

(Değişik üçüncü fıkra: 23/7/2008 – 5791/4 md.) Yargı mercii, itiraz dilekçesi üzerine verdiği itirazı ret kararını kaldırarak görevsizlik kararı vermediği takdirde; yetkili makama sunulmak üzere kendisine verilen dilekçeyi, alınan cevabı ve görevsizlik itirazının reddine ilişkin kararını, dava dosyası muhtevasının onaylı örnekleriyle birlikte uyuşmazlık çıkarma isteminde bulunmaya yetkili makama gönderir.

Bir davada uyuşmazlık çıkarılması için yalnız bir kez başvurulabilir.

Uyuşmazlık çıkarma isteminde bulunmaya yetkili makamca yapılacak işlemler:

Madde 13 – (Değişik birinci cümle: 23/7/2008 – 5791/5 md.) Uyuşmazlık çıkarma konusundaki dilekçe ile ekleri kendisine ulaşan yetkili makam, gerekirse dilekçedeki veya eklerindeki eksiklikleri tamamlattıktan sonra, uyuşmazlık çıkarmaya yer olmadığı sonucuna varırsa veya yapılan başvuruda 12 nci maddenin birinci fıkrasında öngörülen sürenin geçirilmiş olduğunu tespit ederse, istemin reddine karar verir. Bu karar, ilgili kişilere veya makama ve ilgili yargı merciine, hemen tebliğ olunur. Bu karara karşı hiç bir yargı merciine başvurulamaz.

Uyuşmazlık çıkarılmasını gerekli gördüğü durumlarda yetkili makam, dilekçe ve eklerinin kendisine ulaştığı tarihten, şayet eksiklikleri tamamlamak yoluna gitmiş ve bu eklele gönderdiği yazıları on gün geçmeden postaya vermiş ise eksikliklerin tamamlandığı tarihten başlayarak en geç on gün içinde düzenleyeceği gerekçeli düşünce yazısını, kendisine gönderilen dilekçe ve ekleri ile birlikte Uyuşmazlık Mahkemesine yollar ve ayrıca Uyuşmazlık Mahkemesine başvurduğunu ilgili yargı merciine hemen bildirir. **(Ek cümle: 23/7/2008 – 5791/5 md.)** Bu takdirde ilgili yargı mercii, 18 inci maddede öngörüldüğü şekilde davanın görülmesini geri bırakır.

Uyuşmazlık Mahkemesi Başkanı, düşünce yazısıyla eklerini, görevsizlik itirazını reddeden yargı merciine göre ilgili bulunan Başsavcı veya Başkanunsozcüsüne tebliğ edebilir. Tebliği alan makam karşılık vermek isterse, yedi gün içinde yazılı karşılığını vermekle görevlidir.

Olumsuz görev uyuşmazlığı :

Madde 14 – Olumsuz görev uyuşmazlığının bulunduğu ileri sürülebilmesi için adli ve idari yargı mercilerinin ⁽¹⁾ tarafları, konusu ve sebebi aynı olan davada kendilerini görevsiz görmeleri ve bu yolda verdikleri kararların kesin veya kesinleşmiş olması gerekir.

Bu uyuşmazlığın giderilmesi istemi, ancak davanın taraflarınca (...) ⁽¹⁾ ileri sürülebilir.

Yargı merciince yapılacak işlemler:

Madde 15 – (Değişik: 23/7/2008 – 5791/6 md.)

Olumsuz görev uyuşmazlıklarında dava dosyaları, son görevsizlik kararını veren yargı merciince, bu kararın kesinleşmesinden sonra (...) ⁽²⁾ taraflardan birinin istemi üzerine, ilk görevsizlik kararını veren yargı merciine ait dava dosyası da temin edilerek Uyuşmazlık Mahkemesine gönderilir ve görevli yargı merciinin belirlenmesi istenir.

(1) 2/7/2018 tarihli 703 sayılı KHK'nin 183 üncü maddesiyle, bu maddenin birinci fıkrasında yer alan "adli, idari veya askeri yargı mercilerinden en az ikisinin" ibaresi "adli ve idari yargı mercilerinin" şeklinde değiştirilmiş ve ikinci fıkrasında yer alan "ve ceza davalarında ise ayrıca ilgili makamlarca" ibaresi madde metninden çıkarılmıştır.

(2) 2/7/2018 tarihli 703 sayılı KHK'nin 183 üncü maddesiyle, bu fıkrafta yer alan " , ceza davalarında doğrudan doğruya diğer davalarda ise" ibaresi madde metninden çıkarılmıştır.

Uyuşmazlık Mahkemesince yapılacak işlemler:

Madde 16 – (Değişik: 21/1/1982 - 2592/5 md.)

Uyuşmazlık Mahkemesi, olumsuz görev uyuşmazlığı ile ilgili dosyaların ilk incelemesi sırasında ve gerekli gördüğü hallerde ilgili Başsavcıların görüşünü de alarak, görevli yargı merciini belirten kararını verir.

Olumlu görev uyuşmazlığı ve uygulanacak usul:

Madde 17 – Olumlu görev uyuşmazlığı; adli ve idari ⁽¹⁾ yargıya bağlı aynı yargı merciine açılan ve tarafları, konusu ve sebebi aynı olan davalarda bu yargı mercilerinin her ikisinin kendilerini görevli sayan kararlar vermiş olmaları (...) ⁽¹⁾ durumunda meydana gelir.

(Değişik ikinci fıkra: 23/7/2008 – 5791/7 md.) Olumlu görev uyuşmazlığının giderilmesini isteyen taraflardan birinin (...) ⁽¹⁾ taraf sayısından iki fazla düzenleyeceği dilekçe ile başvurduğu yargı merci;

a) Dilekçelerden birini ve varsa eklerini yazı ile diğer yargı merciine derhal iletir ve dava dosyasının kendisine gönderilmesini ister.

b) Diğer dilekçeler ve varsa eklerini, yedi gün içinde cevabını bildirmesi için karşı tarafa ve ilgili makamlara tebliğ eder. Tebligat yapılan taraf veya ilgili makam, süresi içinde bu yargı merciine cevabını bildirmezse, cevap vermektен vazgeçmiş sayılır.

c) Dilekçeyi, alınan cevapları ve varsa ekleri ile dava dosyalarını, Uyuşmazlık Mahkemesine gönderir ve görevli yargı merciinin belirlenmesini ister.

(Üçüncü fıkra Mülga: 21/1/1982 - 2592/9 md.)

(Ek fıkra: 23/7/2008 – 5791/7 md.) Bu takdirde her iki yargı merci de, 18 inci maddede öngörüldüğü şekilde davanın görülmesini geri bırakır.

Uyuşmazlık Mahkemesi kararlarını bekleme ve sürelerin durması:

Madde 18 – Uyuşmazlık Mahkemesine başvurulduğu resmi yazı ile kendisine bildirilen yargı merci, görev konusunda Uyuşmazlık Mahkemesince bir karar verilinceye kadar davanın görülmesini geri bırakır. Bu takdirde zamanaşımı süreleriyle öbür kanuni veya hakim tarafından verilen süreler, işin yeniden incelenmesine başlanacağı güne kadar durur.

Şu kadar ki, Uyuşmazlık Mahkemesine başvurulduğunu bildiren yazının alındığı günden başlamak üzere altı ay içinde bu Mahkemenin kararı gelmezse yargı merci davayı görmeye devam eder. Ancak, esas hakkında son kararı vermeden Uyuşmazlık Mahkemesinin kararı gelirse yargı merci bu karara uymak zorundadır.

Uyuşmazlık çıkarılacağı bildirilerek yargı merciinden davaya bakmanın ertelenmesi istenemez.

(Ek fıkra: 23/7/2008 – 5791/8 md.) 12, 13 ve 17 nci maddelerde yazılı sürelerin bitmesi çalışmaya ara verme zamanına rastlarsa bu süreler, çalışmaya ara vermenin sona erdiği günü izleyen tarihten itibaren yedi gün uzamış sayılır.

Yargı merciilerinin uyuşmazlık mahkemesine başvurmaları:

Madde 19 – Adli ve idari ⁽²⁾ yargı mercilerinden birisinin kesin veya kesinleşmiş görevsizlik kararı üzerine kendisine gelen bir davayı incelemeye başlayan veya incelemekte olan bir yargı merci davada görevsizlik kararı veren merciin görevli olduğu kanısına varırsa, gerekçeli bir karar ile görevli merciin belirtilmesi için Uyuşmazlık Mahkemesine başvurur ve elindeki işin incelenmesini Uyuşmazlık Mahkemesinin karar vermesine değin erteler.

(Değişik ikinci fıkra: 23/7/2008 – 5791/9 md.) Yargı merciince, önceki görevsizlik kararına ilişkin dava dosyası da temin edilerek, gerekçeli başvuru kararı ile birlikte dava dosyaları Uyuşmazlık Mahkemesine gönderilir.

Temyiz incelemesi yapan yargı merciilerinin Uyuşmazlık Mahkemesine başvurmaları:

Madde 20 – Daha önce Uyuşmazlık Mahkemesince yargı merci belirtilmemiş olan bir davada temyiz incelemesi yapan yüksek mahkeme, davanın, davaya bakan mahkemenin görevi dışında olduğu kanısına varırsa, incelediği kararı bozacak yerde, incelemeyi erteleyerek yargı merciinin belirtilmesi için Uyuşmazlık Mahkemesine başvurmaya karar verebilir.

(İkinci fıkra Mülga: 21/1/1982 - 2592/9 md.)

-
- (1) 2/7/2018 tarihli 703 sayılı KHK'nin 183 üncü maddesiyle, bu maddenin birinci fıkrasında yer alan "adli, idari ve askeri" ibaresi "adli ve idari" şeklinde değiştirilmiş, aynı fıkra da yer alan " görev kararlarına karşı itiraz yolunun açık olduğu ceza davalarında bu kararların kesinleşmiş bulunması" ibaresi ile ikinci fıkrasında yer alan " ceza davalarında ise ayrıca ilgili makamların," ibaresi madde metninden çıkarılmıştır.
- (2) 2/7/2018 tarihli 703 sayılı KHK'nin 183 üncü maddesiyle, bu fıkra da yer alan "Adli, idari, askeri" ibaresi "Adli ve idari" şeklinde değiştirilmiştir.

Mahkemelerin başvurularının incelenmesinde uygulanacak usul:

Madde 21 – Yukarıdaki maddeler uyarınca mahkemelerin gönderdikleri işlerin incelenmesinde Uyuşmazlık Mahkemesince, olumsuz görev uyuşmazlıkları ile ilgili usul kuralları uygulanır.

Hukuk davalarında tedbirlerin devami, sona ermesi ve uyuşmazlık durumunda tedbir kararı vermeye yetkili yargı mercii:

Madde 22 – Hukuk davalarında adli veya idari yargı mercilerince verilmiş bulunan ihtiyati tedbir, ihtiyati haciz ve özellikle yürütmenin durdurulması kararları, Uyuşmazlık Mahkemesinin kararına kadar geçerli kalacağı gibi bu kararları veren yargı mercii'nin görevsizliğine ilişkin Uyuşmazlık Mahkemesi kararlarının davacıya bildirilmesinden sonra da, görevi belli edilen yargı mercii'nce kaldırılmadıkça, altmış gün süre ile devam eder.

Kendisine karşı tedbir kararı verilmiş bulunanın isteği üzerine, görev konusunda son kararı veren yargı mercii bu tedbirlerin kaldırılmasına veya değiştirilmesine karar verebilir.

Süreye bağlı bir tedbir kararının birinci fıkrada anılan zamandan önce süresi dolarsa, göreve ilişkin son kararı veren yargı mercii, kararı almış olanın isteği ile, tedbir süresini uzatabilir.

Tedbir kararı bulunmayan bir işte, birinci fıkrada belli edilen süre içinde usulünce tedbir kararı vermeye de görev konusunda son kararı veren yargı mercii, yetkilidir.

Bu maddenin 2, 3 ve 4 üncü fıkralarında anılan kararları, uyuşmazlık çıkarma durumunda, görevsizlik itirazını reddeden yargı mercii, yargı mercii'nin Uyuşmazlık Mahkemesine başvurması durumunda ise o yargı mercii verebilir.

Ceza davalarında tedbirler:

Madde 23 – (Mülga: 2/7/2018 – KHK-703/183 md.)

3. BÖLÜM

Hüküm Uyuşmazlığı

Madde 24 – (Değişik birinci fıkra: 21/1/1982 - 2592/7 md.) 1 nci maddede gösterilen yargı mercileri ⁽¹⁾ tarafından, görevle ilgili olmaksızın kesin olarak verilmiş veya kesinleşmiş, aynı konuya ve sebebe ilişkin, taraflarından en az biri aynı olan ve kararlar arasındaki çelişki yüzünden hakkın yerine getirilmesi olanaksız bulunan hallerde hüküm uyuşmazlığının varlığı kabul edilir.

(Mülga ikinci fıkra: 2/7/2018 – KHK-703/183 md.)

(1) 2/7/2018 tarihli 703 sayılı KHK'nin 183 üncü maddesiyle, bu fıkrada yer alan "mercilerinden en az ikisi" ibaresi "mercileri" şeklinde değiştirilmiştir.

İlgili kişi veya makam Uyuşmazlık Mahkemesine başvurarak hüküm uyuşmazlığının giderilmesini isteyebilir. Bu halde olumsuz görev uyuşmazlığının çıkarılması ile ilgili 15 ve 16 ncı maddelerdeki usul kuralları uygulanır.

Hüküm uyuşmazlıklarında uygulanacak inceleme kuralları:

Madde 25 – Hüküm ⁽¹⁾ uyuşmazlıklarında Uyuşmazlık Mahkemesi, Danıştay Yargılama usulünün bu kanuna aykırı olmayan hükümlerini uygulamak suretiyle anlaşmazlığın esasını da karara bağlar.

(Mülga ikinci fıkra: 2/7/2018 – KHK-703/183 md.)

Uyuşmazlık Mahkemesi hüküm uyuşmazlıklarını dosya üzerinde inceleyerek karara bağlar. Gerekli gördüğü hallerde veya istek üzerine tarafları dinleyebilir.

4. BÖLÜM

Uyuşmazlık Mahkemesi Görüşmeleri ve Kararları

Toplanma ve karar verme koşulları ve incelemelerin dosya üzerinde yapılması: ⁽²⁾

Madde 26 – Uyuşmazlık Mahkemesinde ⁽³⁾, üye tam sayısı hazır bulunmadıkça görüşmelere başlanamaz ve karar verilemez. Eksik üyenin yeri o üyenin geldiği yargı merciinin yedek üyesi ile, bu olmadığı takdirde başka bir yedek üye ile doldurulur. Mahkeme, her toplantı dönemi başında, yıllık çalışma planını yapar.

Uyuşmazlık Mahkemesinde ⁽³⁾ incelemeler dosya üzerinde yapılır ve bu kanunda belli edilenler dışında çoğunlukla karar verilir.

İncelemede izlenecek sıra:

Madde 27 – Uyuşmazlık Mahkemesi, uyuşmazlık çıkarmaya veya görev uyuşmazlıklarına ilişkin istemleri önce şekil ve süre açısından inceler; yöntemine uymayan veya süresi içinde ileri sürülmemiş istemleri reddeder.

Kararların bildirilmesi:

Madde 28 – Uyuşmazlık Mahkemesi, vereceği bütün kararların sonuçlarını ilgili Başsavcı ve Başkanunsözcüsüne, görev uyuşmazlığının çözülmesi için kendisine başvuran yargı merciine, kararı beklemesi için yazı yazılmış bulunan yargı merciine veya mercilerine uyuşmazlığın çözülmesi için başvurmuş olan kişilere veya makamlara hemen tebliğ eder.

İlgili yargı mercileri ile bütün makam, kuruluş ve kişiler; mahkeme kararlarına uymak, geciktirmeksizin onları uygulamakla ödevlidirler.

Gerekçeli kararın birer örneği de birinci fıkrada yazılı yerlere ve kişilere gönderilir.

Kararların kesinliği ve yayınlanması:

Madde 29 – (Değişik: 2/7/2018 – KHK-703/183 md.)

Uyuşmazlık Mahkemesinin kararları kesindir. Başkanın uygun göreceği kararlar Resmî Gazete’de yayımlanır.

(1) 2/7/2018 tarihli 703 sayılı KHK’nin 183 üncü maddesiyle, bu fıkrada yer alan “Hukuk alanındaki hüküm” ibaresi “Hüküm” şeklinde değiştirilmiştir.

(2) 2/7/2018 tarihli 703 sayılı KHK’nin 183 üncü maddesiyle, bu maddenin başlığı “Bölmelerin ve Genel Kurulun toplanma ve karar verme koşulları ve incelemelerin kağıtlar üzerinde yapılması:” iken “Toplanma ve karar verme koşulları ve incelemelerin dosya üzerinde yapılması:” şeklinde değiştirilmiştir.

(3) 2/7/2018 tarihli 703 sayılı KHK’nin 183 üncü maddesiyle, bu maddenin birinci fıkrasında yer alan “Hukuk ve Ceza Bölmelerinde ve Genel Kurulda,” ibaresi ile ikinci fıkrasında yer alan “Bölmelerde ve Genel Kurulda” ibaresi “Uyuşmazlık Mahkemesinde” şeklinde değiştirilmiştir.

Kararlar arasındaki çelişmelerin giderilmesi:

Madde 30 – (Mülga: 2/7/2018 – KHK-703/183 md.)

5. BÖLÜM **Çeşitli Hükümler**

Raportörlük:

Madde 31 – Uyuşmazlık Mahkemesine, çalışmalarında yardımcı olmak üzere, Başkanın takdir edeceği yeter sayıda geçici raportör verilir.

(Değişik cümle: 2/7/2018 – KHK-703/183 md.) Geçici raportörler, hâkimlik ve savcılık mesleğinde en az dört yılını ikmal etmiş ve üstün başarısıyla Uyuşmazlık Mahkemesinde yararlı olacağı anlaşılanlar arasından Uyuşmazlık Mahkemesi Başkanının isteği ve ilgilinin muvafakati üzerine, mensup oldukları müesseselerin yetkili mercileri tarafından geçici olarak görevlendirilirler. Bunların özlük işlerinde mensup oldukları mesleklere ait hükümler uygulanır ve raportörlükte geçirdikleri süreler mesleklerinde geçmiş sayılır. Ancak, terfilerinde Uyuşmazlık Mahkemesi Başkanı tarafından verilecek yazılı bilgi esas olur.

(Mülga üçüncü fıkra: 2/7/2018 – KHK-703/183 md.)

Geçici raportörlerin görevlerini Uyuşmazlık Mahkemesi Başkanı belli eder. Başkan gerekli görürse, dosyayı raporu düzenlemek, üzere bir üyeye dahi verebilir. Raporlarda, raporun yazanın doğru bulunduğu sonuca ilişkin gerekçeli düşüncesi de gösterilir.

Yazı işleri ve diğer görevliler:

Madde 32 – Uyuşmazlık Mahkemesi Başkanının isteği ve inhası üzerine Adalet Bakanlığınca atanacak bir görevli Başkanlık Sekreterliği görevini yerine getirir ve Anayasa Mahkemesi binasında görev yapar.

(Değişik: 2/7/2018 – KHK-703/183 md.) Başkanın isteği ve inhası üzerine Yargıtay, Danıştay ve Adalet Bakanlığınca atanacak üçer katipten oluşacak büro tarafından Uyuşmazlık Mahkemesinin kalem ve yazı işleri yürütülür.

Uyuşmazlık Mahkemesi Başkanının görevlendireceği bir katip, Uyuşmazlık Mahkemesi Yazı İşleri Müdürlüğü görevini yapar.

Mahkemenin mübaşirlik, dağıtım ve temizlik işleri ile bu mahkemeye ait araçların şoförlük hizmetleri Adalet Bakanlığınca atanacak görevliler tarafından yürütülür.

Bu maddede yazılı olan görevlilerin özlük işlerinde mensup oldukları mesleklere ait hükümler uygulanır ve bu mahkemede geçirdikleri süreler mesleklerinde geçmiş sayılır; ancak, terfilerine Uyuşmazlık Mahkemesi Başkanı tarafından verilecek yazılı bilgi esas olur.

Başkan, görevlilerin hangi işlere bakacaklarını belli etmek ve hizmetinden yararlanılamayanları geldikleri kurumlara göndermek yetkisine sahiptir.

Tebliğat işlemleri:

Madde 33 – Bu Kanun gereğince yapılacak tebligat işlerinde 7201 sayılı Tebligat Kanunu hükümleri uygulanır.

Vergi ve harç bağışıklığı:

Madde 34 – Uyuşmazlık Mahkemesinde karar bağlanacak işler için verilecek dilekçeler, layihalar, yazılar veya belgelerden, mahkemenin işlemlerinden, kararlarından veya mahkemece yahut mahkemeden istenilecek belge veya karar örneklerinden herhangi bir vergi veya harç alınmaz.

Mahkemenin ve başsavcılar ile başkanunsözcülerinin bilgi ve belge isteme yetkileri:

Madde 35 – Uyuşmazlık Mahkemesi; incelediği işlerde, bütün organ, makam veya kuruluşlarla doğrudan doğruya yazışmaya girebilir ve onlardan her türlü bilgi veya belgeyi yada belgelerin onanmış örneklerini isteyebilir. Bilgi veya belgenin verilmesinden, ancak 521 sayılı Danıştay Kanununda gösterilen şartlar altında kaçınılabilir.

Uyuşmazlık Mahkemesiyle ilgili işlem yapan başsavcılar veya başkanunsözcüleri de yukarıdaki fıkra yazılı yetkileri kullanırlar.

Anayasa Mahkemesi kararları dolayısıyla Uyuşmazlık Mahkemesine başvurulmaması ve Anayasa Mahkemesi kararlarının yargı mercilerini bağlayıcılığı:

Madde 36 – Anayasa Mahkemesinin Yüce Divan olarak verdiği görev konusundaki kararlar dolayısıyla Uyuşmazlık Mahkemesine başvurulamaz.

Bütün yargı mercileri, Anayasa Mahkemesinin Yüce Divan olarak görev konusunda verdiği kararlara, kendilerinin Anayasa Mahkemesinin kararı ile çatışan kesin veya kesinleşmiş bir kararı bulursa bile, uymak zorundadırlar.

Hüküm uyuşmazlığı durumunda yalnızca Anayasa Mahkemesi kararı gözönünde tutulur ve uygulanır.

Davaya katılanların taraf sayılması:

Madde 37 – (Mülga: 2/7/2018 – KHK-703/183 md.)

Ödenecek ücretler:

Madde 38 – (Değişik: 23/7/2008 – 5791/10 md.)

Başkanın mazereti halinde yerine başkanlık edene bu sürelerin içinde kaldığı her ay itibariyle, toplantıya katılan başsavcılar ile asıl ve yedek üyelere, toplantı yapılan ay itibariyle, aylık ve ödeneklerinden ayrı olarak 7500 gösterge rakamının memur aylıklarına uygulanan aylık katsayı ile çarpımı sonucu bulunacak miktarda ödenek verilir.

Toplantıya başsavcılar yerine katılan savcılara, toplantı yapılan ay itibariyle; Uyuşmazlık Mahkemesinin raportörlerine ise her ay olmak üzere, aylık ve ödeneklerinden ayrı olarak 3500 gösterge rakamının memur aylıklarına uygulanan aylık katsayısı ile çarpımı sonucu bulunacak miktarda ödenek verilir.

Bu ödenekler, damga vergisi hariç herhangi bir vergiye tabi tutulamaz.

Araç, gereç ve sair ihtiyaçlar:

Madde 39 – Uyuşmazlık Mankemesinin araç, gereç ve sair ihtiyaçları ile Başkan, Başkanın mazereti halinde Uyuşmazlık Mahkemesine Başkanlık eden üyeye, Başsavcı, Başkanunsözcüsü ile yardımcılarına, Uyuşmazlık Mahkemesinin asıl ve yedek üyelerine ve raportörlerine verilen ücret Adalet Bakanlığı Bütçesine eklenecek ödeneklerden karşılanır.

Kaldırılan hükümler:

Madde 40 – 1602 sayılı Askeri Yüksek İdare Mahkemesinin Uyuşmazlık Mahkemesiyle ilgili hükümleri ve 9 Temmuz 1945 günlü 4783 sayılı Uyuşmazlık Mahkemesi Kurulması hakkındaki Kanun yürürlükten kaldırılmıştır.

Ek Madde 1 – (Ek: 21/1/1982 - 2592/8 md.)

Bu Kanunun çeşitli maddelerinde geçen Başkanunsözcüsü deyimini, yerine göre, Danıştay Başsavcısı ve Askeri Yüksek İdare Mahkemesi Başsavcısını, Danıştay yardımcılarını deyimini Danıştay tetkik hakimlerini, kanunsözcüleri deyimini Danıştay savcılarını ifade eder.

Geçici maddeler:

Geçici Madde 1 – Bu kanunun yürürlüğe girmesinden önce Yüce Divan olarak Anayasa Mahkemesiyle adli yargı mercileri arasında çıkan görev uyuşmazlıklarında, 36 ncı madde hükümleri uygulanır.

Geçici Madde 2 – A) Bu Kanunun yürürlüğe girmesinden önce, 4788 sayılı Kanun uyarınca Danıştay Başkanunsözcülerine veya Uyuşmazlık Mahkemesine intikal etmiş veya bakan veya valilerce Danıştay Başkanunsözcülüğüne yollanmış olumlu görev uyuşmazlıklarına ilişkin işlerle, aynı yasanın 9 uncu maddesinde belirtilen onbeş günlük süre geçmemiş veya bu süre içinde Danıştay Başkanunsözcülüğüne gönderilmiş istemler eski kanun hükümlerine tabi kalırlar ve o kanun dairesinde işlem görürler.

Şu kadar ki, bu işler Hukuk Bölümünde karara bağlanırlar.

B) 4788 sayılı Kanun uyarınca olumlu görev uyuşmazlığı çıkarma yetkisi tanınmayanlara karşı hukuk mahkemelerinde açılan davalarda, daha önce görev itirazında bulunulmuş olsun veya olmasın, işin karara bağlandığı güne kadar olumlu görev uyuşmazlığı çıkarılabilir.

5169-5170

C) Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihte, görülmekte olan ceza davalarında veya idari yargı yerlerindeki davalarda 10 uncu maddenin 2 nci fıkrasında öngörülen evrelere geçmişse, işin karara bağlandığı güne kadar olumlu görev uyuşmazlığı çıkarılabilir.

Geçici Madde 3 – Bu kanunun yürürlüğe girmesinden sonra seçilecek ilk kurulun göreve başlaması tarihinden 6 Eylül'e kadar geçecek süre, 4 yıllık görev süresinin hesabında gözönünde tutulmaz ve bu kurul dönem başında göreve başlamış sayılır.

Geçici Madde 4 – Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihte Uyuşmazlık Mahkemesinde bulunan eski defter ve dosyalar Mahkemenin arşivinde saklanır.

Geçici Madde 5 – 2 ve 3 ncü maddelere göre Uyuşmazlık Mahkemesi Başkan ve üyelerinin seçimi 31 ve 32 nci maddelere göre raportörlerin ve kalem örgütünün oluşturulması işlemlerine hemen başlanır. Şu kadar ki eski Başkan ve üyelerin ve raportörlerle memurların görevleri kanunun tümü yürürlüğe girdiği güne kadar devam eder.

Geçici Madde 6 – (Ek: 23/7/2008 – 5791/11 md.)

Mevcut üyelerin görevleri, seçildikleri tarihten itibaren dört yıllık süre bitinceye kadar devam eder.

Geçici Madde 7- (Ek: 2/7/2018 – KHK-703/183 md.)

Yargıtay Ceza Genel Kurulu tarafından seçilmiş asıl ve yedek üyelerin üyelikleri, bu Kanun Hükmünde Kararnamenin yürürlüğe girdiği tarihte sona erer.

Yürürlük :

Madde 41 – Bu Kanunun geçici 5 nci maddesi yayımı, diğer maddeleri yayımı tarihinden 2 ay sonra yürürlüğe girer.

Yürütme :

Madde 42 – Bu Kanunu Bakanlar Kurulu yürütür.

2247 SAYILI KANUNA EK VE DEĞİŞİKLİK GETİREN MEVZUATIN VEYA ANAYASA MAHKEMESİ TARAFINDAN İPTAL EDİLEN HÜKÜMLERİN YÜRÜRLÜĞE GİRİŞ TARİHİNİ GÖSTERİR LİSTE

Değiştiren Kanunun/KHK'nin İptal Eden Anayasa Mahkemesi Kararının Numarası	2247 sayılı Kanunun değişen veya iptal edilen maddeleri	Yürürlüğe Giriş Tarihi
2461	—	14/5/1981
2592	—	27/1/1982
KHK/241	—	1/7/1984 tarihinden geçerli olmak üzere 29/6/1984
KHK/293	—	23/10/1987
KHK/305	—	11/1/1988
KHK/351	2, 7, 15, 16 ve 20 3, 5, 9, 10, 11, 12, 17, 18 Diğer hükümleri	30/12/1988 tarihini takibeden aybaşı 15/1/1989 30/12/1988
5219	5	1/1/2005
5791	2, 3, 4, 12, 13, 15, 17, 18, 19, 38, Geçici Madde 6	6/8/2008
KHK/650	5	1/1/2012
Anayasa Mahkemesi'nin 18/7/2012 tarihli ve E.: 2011/113, K.: 2012/108 sayılı Kararı	5 inci maddenin üçüncü fıkrası	1/1/2013 tarihinden başlayarak altı ay sonra (1/7/2013)
6494	5	7/7/2013
KHK/703	1,2,3,5,8,9,10,14,15,17,19,23,24,25,26,29,30,31,32,37 Geçici Madde 7,	24/6/2018 tarihinde birlikte yapılan Türkiye Büyük Millet Meclisi ve Cumhurbaşkanlığı seçimleri sonucunda Cumhurbaşkanının andiçerek göreve başladığı tarihte (9/7/2018)